

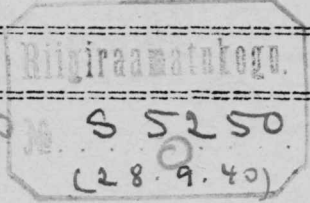
MESILIND

2/3 sm

MESILIND

TARTU LINNA VI ALGKOOLI AJAKIRI.

Nr. 5

✓
~~S 6247~~
 S i s u:

1936./37.

- Õppeaias - L.Kruusman, V kl.
- Lilled, paberšabloontrükk - V.Nõmme, VI kl.
- Matk Vasulasse - E.Lõokene, VI kl.
 Illustreerinud T.Kork, VI kl.
- Kivisild, linoollõige - V.Mörd, VI kl.
- Kuidas meie kool võitis rändkuju - L.Ramma, VI kl.
- Vanaema - V.Põderson, V kl.
- Mälestus vanaemast - J.Kask, V kl.
- Sirel, paberšabloontrükk - T.Kork, VI kl.
- Talvine õhtu - E.Hoppe, VI kl.
- Kuidas jõulud tulid - L.Neostus, VI kl.
- Lind oksal, ornamentaalne kompositsioon - J.Kaharpea,
 V kl.
- Kui mul oleks nõiavits - E.Möldel ja M.Kangus, III kl.
- Kui jõgi lagunes - M.Üts, IV kl.
- Minu kodu - E.Soo, IV kl.

Kaas - L.Hermann, VI kl.
 Toimetanud õpet. A.Jaanisto
 Kirjastanud kooli kooperatiiv "Tarbemiük".

Mimeografeering "Notitia", Tartu, 1937.

L.Kruusman, V kl.

Ühel soojal, päikesepaistelisel sügispäeval külastasime Tartu koolide õppeaeda.

Meie tee läks läbi südalinna, läbi Kalevi tänava ja pargi, mööda IV algkoolist, siis veel natuke maad mööda vanade kaskede alleed - ja seisimegi õppeaia nägusa värava ees.

Astunud aeda, paelus meid kõiki selle aia ilu ja puhutus. Oli nii palju kaunist näha, et ei teadnud, kuhu poole vaadata.

Iluaed ühes alpiiniumi ja lehtlaga on väga meeldiv. Lehtla seinad on kaetud metsviinapuu, lilloa ja jaapani humalaga. Lehtla ees on muruplats, kuhu heidavad petuuniad oma õrnroosat värvi.

Tee, mis viib lehtla ette, on äärestatud neitsikummelite, islandi magunate ja peiulilledega. Kahel pool lehtlat olevad teed viivad aia sisemusse. Need teed on äärestatud astrite, nelkide ja daaliatega.

Daaliad on siin isesugused, lihtsate õitega. Ma pole sääraseid varem näinud; nad meeldivad mulle enam kui täidisõitega. Lihtsate õitega daaliatel on see paremus, et neid saab kasvatada seemnest, kuna teisi peab kasvatama juurikast. Selleks tuleb sügisel kaevata juurikas üles, hoida keldris üle-talve ja kevadel uuesti istutada peenrassesse.

Botaanilises varustusaias kohtame palju tuttavaid taimi - oleme neid õppinud tundma loodusloo-tundidel. Varustusaed kasvatab taimi, milliseid koolid suuremal arvul

vajavad õppetöös.

Köögililjaaed on taimedest tulvil; siin on vanad tuttavad: porgand, kaal, kapsas, lillkapsas, rooskapsas, nuikapsas, peet, petersell, hernes, uba, lattuba, tomat, kurk, salat, sigur, sibul. Siit saame ka midagi kooli kaasa viimiseks: hiina kapsa ja mustjuure. Meile seletatakse, et hiina kapsal tarvitatakse toiduks leherootsusi. Mustjuurt on pea kõik õpilased turul näinud, keegi ei ole aga teda söönud.

Õunad olid puude otsast juba maha võetud ja marjapõõsastel olid küljes ainult üksikud marjad. Sääil olid aga isesorti hilised maasikad, mis veel nüüd sügisel olid õisi täis ja kandsid vilja. Neid nimetatakse "kuumaasikateks".

Edasi läksime puukooli. Puukoolis saavad väikesed metsikud puud "haridust" ja "õpivad" hääd vilja kandma - seletas õpetaja.

Nüüd olime terve aia läbi vaadanud ja meid lubati veel kord kõike seda vaadata, mis kõige enam meeldis. Vaatlesin hoolega lilli ja avastasin neis palju huvitavaid. Osa õpilasi said loa korjata lilli kooli viimiseks.

Hakkasime väsimus tundma. Nii mõnigi vaatas igatsusega ilusate roheliste aiapinkide poole. Ja lõpuks me olimegi sääil kõik koos: õppeaia-õpetaja pr. Kõiva, pr. Jaanisto ja meie, 35 õpilast. Küll oli aga sääil hää istuda! Ja siis me laulsime jumalagajätuks kaks laulu, Helju lõi takti.

Tänanud õpetajat, lahkusime aiast, kaasas valge kimp nelke, kirju kimp daaliaid, kahar kimp astreid, pakikene hiina kapsa ja mustjuurega ning - soov peatselt siia tagasi tulla.

MATK VASULASSE

E. Iõokene, VI kl.

Oli tore sügishommik. Päike paistis ja meelitas meid väljasõiduks loodusesse. Meie kool pidi sõitma Kaagverre. VI kl. õpilased olid varustatud toiduga ja ootasid sõitu. Klassijuhataja teatas meile, et ilm on jõel sõitmiseks külmavõitu ja õpilased võivad sõidu tagajärjel haigestuda. Suur ärevus! Ootasime põnevusega, kas saame sõita või ei. Kell helises, õpetaja tuli klassi ja algas tund. Lootused olid kõik otsas.

Tunni ajal ei saanud me rahul olla ja üks õpilane küsis: "Õpetaja, kas meie läheme täna ekskursioonile?" Saime jaatava vastuse, et lähem ainult VI klass jalgsi Vahile, kuid laevasõit jääb ära. Oh seda rõõmu, mis siis oli!

Tund lõppes. Siis öeldi, et kel tarvis on veel kodunt midagi kaasa võtta, see rutaku, sest varsti on minek. Kell 9 väljusime koolimajast, kõigil leivakotid kaasas. Meid saatis klassijuhataja, teistel õpetajatel ei olnud võimalik kaasa tulla. Pr. Ilvese poest ostis hr. Karin meile kompvekke ja väikese pangekese kilusid. Kompvekikott sai minu hoolde ja kilupang anti Luise kätte. Siis soovis pr. Ilves meile hääd reisu ja meie liikusime paariides edasi. Varsti

olime linnast väljas ja siis võisime rivitult käia. Maal oli nii värske õhk ja rinnus nii hääd tundmus, et tahtsin rõõmu pärast hüpata!

Vahepeäl tahtsime kaasavõetud kompvekke maitsta. Võtsin siis koti lah-ti ja igaüks sai suu magu-saks teha.

Nägime juba kaugelt kartulivõtjaid; nende juur-de jõudes soovisime "jõudu" ja läksime edasi.

Varsti jõudsime Vahile. Vahi koolijuhatajalt saime loa aeda vaadata. Aednik ise tuli meiega kaasa ja andis lähemaid seletusi ilupuude, põõsaste ja lillede kohta, milledest õige paljud olid meile seni tundmatud. Iseäralist huvi pakkus meile "sarvik" ehk "kuradipuu", mille oksad koosnesid üksikutest jätkudest või lülikestest. Ühe oksa võtsime kaasa. Lilled olid meile enam-vähem tuntud. Umbrohtudest võtsime kaasa ka ühe lihava põldsinepi. Siis käisime veel puuviljaaias ja puukoolis. Nägime tõesti eeskujulikku viljapuuaeda, mis suurt saaki võib anda, ja määratu suurt puukooli, kus silmatud ja poogitud ühe-, kahe- ja kolmeaastased noored viljapuud sirgetes ridades omale ostjaid ootasid. Mis meile eriti silma paistis, oli piinlik puhtus ja eeskujulik kord kõigis aedades.

Vahi kasvuhoones.

Pärast ostsime aednikult õunu söömiseks, kuid need eksport-õunad olid kallimad kui harilikud õunad linnas.

Puukooli kõrval põllul korraldati parajasti traktoritega võistlus-künnmist 100-kr. auhinna peale. Läksime ka seda võistlust vaatama. Kui kiiresti ja jõudsasti libisesid traktorid suurte atradega põldu mööda ja pöörasid mullapankasid pahupidi!

Pika kõndmise järele läksid kõhud tühjaks. Hakkasime sööma. Valisime pargis ühe suure platsi, kus olid pingid asetatud just nagu meie jaoks.

Äkki ilmus üks koer. Sellega sai veel nalja teha ja mängida. Koerale seoti saba otsa suur paberipundar. Küll ta siis keerles ja hüppas. Mõned püüdsid ta kinni ja võtsid sülle, teistele hüppas ta ise sülle. Selle rabelemise eest sai ta meie käest ka tubli kõhutäie vorstiotsakesi ja võileibu. Kõht täis, jooksis ta minema, vist hääs meeleolus.

Pärast einetamist näidati meile kanalat. Kontrollpesad, õrred, sööginõud, jooginõud, kanade toit, haudumismasin ja võorasema pakkusid meile suurt huvi. Seletust andis kanakasvataja. - Kahjuks ei saanud näha konservi-töökoda, kus sel päeval tööd ei tehtud ja meister oli linna läinud.

Kella üheks oli Vahil kõik läbi vaadatud. Tahtsime veel metsast lilli korjata, et siis koju minna, kuid enamjagu õpilasi palus õpetajat veel mõneks tunniks maale jääda, sest ilm oli ilus ja toitu jätkus kõigile. Nii otsustatigi edasi minna Vasulasse! Lauldes, juttu ajades ja anekdoote rääkides ei tundnud väsimust ja liikusime kiiresti edasi. Mõned leidsid metsateel seeni, need võeti kaasa, teised korjasid marju, söid hapuoblikaid, võtsid kaasa mitmesuguseid samblaid ja samblikke ning täitsid nendega oma tühjakssöödud kartonge.

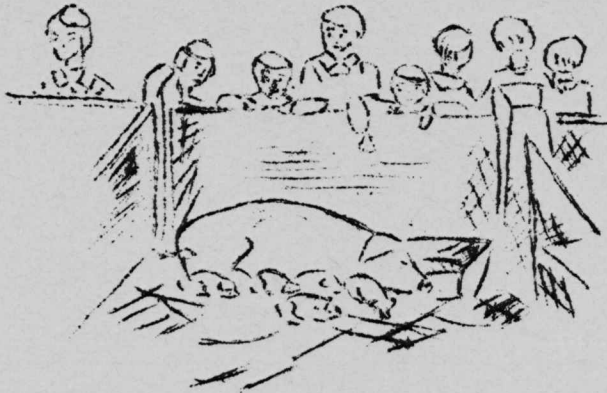

Tuli tuju mängida "sõda". Piirasime, põmmutasime ja karjusime. Korraga tormasid vaenlase laagri suuremad tüdrukud meist mööda ja võtsid meie mehe Eerika vangi. Teda kisti ja rebiti küll kätest, küll jalga-

dest. Selle ägeda toimingu juures rebeneski vangi suvekleidike, ja meie kangelane puhkes nutma! Põhjuseks ei olnud vist mitte kleidirebenemine, vaid enam ehk häbitunne seltsimeeste ees vangisattumise pärast!

Korraga nägime suureks ehmatuses kõige palavamal lahingu ajal õpetajat tulevat ühes koolijuhatajaga ja meie pidime sõja lõpetama ning siit lahkuma, et tutvuda kooliga. Ühest majast möödudes nägime läbi selle akna kahte imikut, keda koolijuhataja seletuse järgi lastekodust siia toodud naisõpilastele kasvata- da, et nad õpiksid imikute kasvatamist.

Meile näidati selle kooli aeda, mesilat, sigalat, hobusetalli ja lauta, mis oli eeskujulik ja moodne.

Siis kutsuti meid koolimajja, kus oli suur laud meie jaoks kaetud. Söögi olid valmistanud selle kooli õpilased - tulevased perenaised. Sõime keedetud kartuleid linnast

kaasa toodud kiludega, tomateid, võileibu ja jõime piima asemel teed, sest piim oli kõik linna saadetud. Küll aga maitsetes see toit hästi!

Pärast sööki näidati meile veel selle kooli õpilaste käsitöid ja kangakudumist, õpilaste ühiskortereid. Igas toas elas 4 õpilast. Toad olid puhtad, mugavad, soojad, elektrivalgustusega. Ka raadio oli sisse seatud.

Et kell käis juba kuue pääl, hakkasime linna poole marsima. Lahkusime suure lauluga Vasulast. Vahi läheduses hakkas juba videvikuks minema. Teel oleks muidu igav olnud, aga meie jutustasime üksteisele vanaaegseid muinas- ja vaimudejutte, nii et metsakohin kohati mõjus hirmutavalt. Olime jõudnud juba surnuaia lähedale. Palusime, et õpetaja meid läbi surnuaia ei viiks. Tundsime nagu mõndasugust hirmu, sest õudsed jutud olid ikkagi oma mõju avaldanud. Laksime sõdurite surnuaia tagast mööda.

Olime kogu tee ära käinud ilma äpardusteta, aga nüüd juhtus väike õnnetus. Ühe õpilase rahakott oli maha kukkunud. Korjasime paberid kokku ja tegime tuld, aga rahakotti ei leidnud. Lubasime leidjale pika pai teha. Õpetajal oli seekord õnne: ta leidis rahakoti, kuid pikast paist jäi ilma.

Varsti olime linnas ja saatsime üksteist koju. Õpetaja sai muidugi kõige viimasena koju, sest tema läks linna ääres elutsevaid õpilasi saatma.

Kodus ainult tundsin, et olen täiesti väsinud. Jõin teed ja heitsin kohe magama. Järgmisel päeval jalad küll valutasid, aga ruttasin kooli, et teistele oma väsimust mitte näidata.

See õppekäik oli üks ilusamatest ja vist iial meelest ei lähe!

KUIDAS MEIE KOOL VOITIS RÄNDKUJU

L.Rammu, VI kl.

Meile teatati, et sel aastal jälle tuleb koolidevaheline teatejooks 20x60 m. Olime ärevil - keda nüüd valitakse jooksjaiks? Ühes võimlemistunnis tegime proovi, kes jookseb hästi. Siis veel ei valitud jooksjaid. Järgmisel päeval katsuti ujula juurde esimesele proovile neid lapsi, kes ise tahavad jooksust osa võtta. Siin valiti jooksjad välja. Käisime mitmel harjutusel küll ujula juures, küll spordiplatsil Tallinna tänavas. Lootsime, et kõik läheb hästi võistluspäeval.

Laupäeval, 19. septembril, õpetati meile rivis marssimist. Pühapäeval, 20. septembril, ilmusime kella üheteistkümneks kooli. Õues rivistusime neljakaupa. Kolm kodutätarde-vormis tütarlast kandsid rongkäigu ees kooli lippu. Marssisime üle Vabadussilla, kus meie kooliga ühines Tööstuskool oma orkestriga. Rüütli tänaval asus H. Treffneri gümnaasium orkestriga meie ette. Lõbus oli marssida orkestrite saatel. Linnast läbi minnes kuuldi nii ühelt kui teiselt poolt sosinat: "Vaat, kus eeskujulik kool, lapsed nagu sini-
sed postid marsivad sirgeis ridades."

Tamme staadionile jõudes viidi lipp tribüünile, päältvaatajad istusid jooksutee äärde pinkidele, kust oli hää jooksu jälgida, ja jooksjad läksid riietuma.

Kui nad trepist üles läksid, olid ühe teise algkooli jooksjad juba riides. Nad pilkasid meid, et meie võistlusel kaotavat! See riivas meid. Nad võitsid möödunud aastal rändkuju ja lootsid ka nüüd võita. Igatahes oli neil kahju kuju käest ära anda. Sellest siis tuli ka see pilkamine.

Riietusime pea ja läksime jooksuplatsile ootama, millal meie kord tuleb. Ka endine koolijuhataja asetäitja oli spordiplatsil. Ta soovis meile võiduks õnne. Samuti soovi-

sime tema poistele saavutada võit.

Jooks algas. Küll olime ärritatud, kui meie kord tuli joosta. Meid asetati viienda algkooliga kõrvuti. Esimestele jooksjatele anti pulk kätte ja kõlas komando: tähele panna, valmis olla, hopp! Kartsime väga, kui meie jooksjad jäid esialgu teistest taha. Toots oli väle jooksja, ta jõudis teistele järele, ja peagi olime meie neist ees. Süda värises, kui mõtlesin enese jooksu pääle: ei tea, kuidas läheb! Ega muud või juhtuda, kui et pulk maha kukub. Aga polnud viga, saime teistest palju ette.

Tuju tõusis. Küll siis karjusime jooksjatele: "Juurde, juurde!" Ja nii saimegi 20x60 m. jooksus esimese koha!

Meil oli väga häa meel ja võimlemisõpetaja oli eriliselt rõõmus. Olime uhked võidu üle!

Läksime riietusruumi. Teised algkoolid olid kaunis nukrad. Aga mis meil neist, võidu saime meie! Endisi pilkajaid sääli enam ei olnud.

Pärast jooksid veel algkoolide poisid ja siis keskkoolid, kuid see jooks meid enam palju ei huvitanud.

Kui kõik oli läbi, algas auhindade väljaandmine. Meie õpilastest läks Toots auhinda vastu võtma. Meie algkool sai auhinnaks rändkuju.

Koolid lahkusid staadionilt. Meie läksime kõik koos kooli ja säält igauks koju.

Möödus paar päeva ja kuju toodi kooli. Koolijuhataja andis esmaspäeval kuju meile üle. Mõne päeva pärast saime ka diplomi kätte. Pärast seda pildistati jooksjaid. Kui tuleval aastal veel saame esimese koha, siis on kuju jäädavalt VI algkooli omandus. Hõissa, hõissa, meie võit! Laulame ja hõiskame - tuleval aastal võidame!

Praegu on kuju lauluklassis ja tuletab kõigile meie võitu meelde.

VANAEMA

V. Põderson, V kl.

Vooremäe ligidal Priisoos asub väike valgeks-lubjatud majake. Suvel on temast näha suurele teele ainult väike lapike, mis näib olevat kogemata eksinud puude vahele.

Vana on see maja. Seda tunnistavad viltuvajunud seinad, mida aeg-ajalt on tugeodega kinnitatud. Katus on küürus ja

paigatud mitmest kohast laastudega. Üleval, õige harja ligi-
dal on katusesse jäetud auk, mida katab klaasitükk, kuid riigipühadel pannakse säält välja lipp. Vana ja pragunenud korsten tõstab end taeva poole nagu sõrm, mille küüs on lõhestunud.

Maja sisemus on lihtne. Kõikjale on tunginud suits ja nõgi, isegi toidu juures on tunda suitsu lõhna. Väike on tuba: viis sammu pikuti, samapalju laiuti - see on toa suurus. Kaks lihtsat puuvoodit seisavad sein ääres, katteks kirjud vil-lased vaibad. Seinal tiksab aeglaselt suur seinakell, mille numbrilauale on maalitud vene keisrite pildid. Nurgas asub suur kapp, mis peidab eneses elanikkude riidevara. Kasti kohal oleval riiulil on piibel ja mitmed muud vaimuliku sisuga raamatud. Kõiki katab paks tolm, millest nähtub, et neid ei ole enam kaua aega tarvitatud. Kaks äbarikku akent valgustavad tuba. Harva lipsab mõni päikesekiir sisse, sest maja ümber kasvavad puud moodustavad tiheda rõnga, millest ainult mõni päikesekiir on suuteline läbi tungima.

Peopesasuuruses köögis kükitab ühe rauaga pliidil juba ammust ajast suur pada. Mõned järid, laud ja suur puupakk, mis täidab tooli aset, moodustavad majakese kehva mööbli.

Kaks vanakest on selle maja elanikud. Nad on valgepäised ja hambutud. Nende liikmed värisevad vanadusenõrkusest, nende silmad on tuhmunud, andes maad tummale kannatusele.

Nad on armsad mulle, on oma lihtsa meele ja hellusega leidnud tee minu südamesse.

Vanaisa! Vanaema!

Teie olete need, kes juba varasest lapsepõlvest on sööbinud mu ajju. Lapseliku uudishimuga vaatasin siis teie juba kortsidega kaetud nägusid. Ma küsisin eneselt: "Millest on tekkinud need kortsid?" Kuid vastust ma ei saanud.

Vanaema selg on loogakujuline. Aeg on oma pitseri vajutanud ta seljale. Tuule käes lipendavad riided, pikasääreliised saapad ja nõelutud suurrätik jäid mulle esimesest silmapilgust meelde. Mingipärast kujutan ma teda praegugi samasugusena, millisena ma teda nägin kord aastate eest.

Vanaema oli hea jutustaja. Tema jutud olid kas improvi-seeritud või rahva suust kuulnud. Eriti tihti aga jutustas ta lugu maasse vajunud linnast Vooremäel. Kui ma juba vanem olin, näitas vanaema mulle kord linna aset. Tookord ei märganud ma midagi erilist, ainult puud ja puud, muud ei midagi.

Mu ema suri.

Emä surmaga muutusid vanaisa ja vanaema raukadeks. Nende hallid juuksed muutusid üleöö valgeks, nende kortsunud nägudele lisandusid uued sügavad vaod. Vanaisa, oma kadunud tü-

tart leinates ja meid vaeslapsi haletsedes, kaotas oma silmanägemise. See oli teine hoop vanaemale. Kuid ta kannatas vaikides sellegi saatuselöögi. Kahekordse usinusega hakkas vanaema töötama, et töösse uputada oma pisaraid ja valu.

Need olid kurvad päevad.

Vaatamata oma kõrgele vanadusele on vanaema veel praegugi õige kõbus. Oma kohuseid - nimelt on ta metsavaht - täidab ta iga päev korralikult, öeldes, et süda ei saa rahu, enne kui paar tiiru on metsas tehtud.

MÄLESTUS VANAEMAST

J. Kask, V kl.

Maantee ääres seisis väike majake, mille värv oli kulunud. Sääli majakeses oli kaks tuba ja väike köök. Teisele korrale viiv trepp tegi naks-naks, kui keegi võttis teda enda kasutusse.

Toas oli voodi, mille seltsilisteks olid vanaema, kikk ja vana elatunud "härra" Kurr-nirr. Vana kell kapiga laual oli vanaema seltsiline juba seitsaadi, kui vanaema siia kolis. Pääle selle oli toas veel kaks tooli, väike jalapingike ja Jeesuse pilt seinal, mis rippus vanaema riidekirstu kohal.

Vanaema pidas ka kanu. Tibukesed ja nende kuningas tegid aias palju pahandust. Nad siblisid üles kõik, mis oli neile kättesaadaval. See aed oli küll väike, kuid sääl kasvasid kõik, mida vanaema vajab: kartulid, marjad, puuvili ja teised rohelised taimed. Maja taga oli väike põllulapike, kus kasvas vanaema vähene viljanatuke. Kuid olgugi et kanad tegid pahandust, ei pahandanud see vanaema, sest tibud munesid talle palju ilusaid mune.

Aias oli ka kaev; see oli viisakas ja tänas igaühte, kes tuli teda vaatama. Tema kõneviis oli: "Kiiks-kääks-kiiks."

Vaikset, rahulikku majakest piiras tihe võrkaed, mis võttis vaevaks sisse lasta ainult neid, keda ta tundis.

Naks-naks - tegi trepp, kui astusin alt ülesse. Seisan selle rahuliku maja ülemise toa ukse ees. "Zop-kop!" - keegi ei vasta. Avan tasakesi ukse. Vanaema ärkab ukse avamisest. "Tere", ütlen mina ja astun vanaema juurde. Ta silitab mu pääd ja ulatab mulle oma kortsurikka käe teretamiseks. Siis

läheb ta kapi juurde ja toob mulle säält mett ja saia. Hääl on süües kuulata tema jutustust, mis on ülihuvitav. Ei taha temast lahkuda, aga peab.

Naks-naks - teeb trepp, kui astun säält alla, näpuotsas väike kompsuke, milles on: koetud kindad, heegeldatud sall või mõni muu vanaema valmistatud asjakene. Sa hääl vanaemake!

Nüüd seda hääl vanaemakest enam ei ole. Juba ammu puhkab ta mustas mullas. Ta vaikne majakenegi on samuti juba kadunud. Kui kahju!

TALVINE ÖHTU

E. Hoppe, VI kl.

Näen taevakaart verinevat. Vist tuleb homme ilus ilm. Öhtu jõuab. Tänav tühjeneb inimesist.

Mina askeldan toas, ei tea isegi, mida ma õieti teen. Talitan ja toimetan üksi, sest ema, kes tavaliselt toimetab ja teeb kõik asjad, on haige. Pean minagi harjuma kõigega.

Öhtu on ilus. Videvik laotab oma suured mustad tiivad üle maailma laiali. Ta tahab vist, et inimesed koguneksid tubadesse ja jätaksid tänaseks oma välise tegevuse. Tahes või tahtmata peavad nad seda tegema.

Valmistan öhtusöögi ja palun siis oma õed-vennad sööma. Istume kõik lauas. Igaüks hakkab rääkima oma päevamuredest, isegi väikesed räägivad oma "muredest".

Nad jutustavad, kuidas nad olevat tülli läinud selle või teisega, kuidas nad mäest alla liuelnud. Lõpuks kipub nende jutt minema nii pikaks, et pean nende tähelepanu pöörama sellele, et nad oma toidu korralikult ära sööksid ja siis magama läheksid. Ise muidugi kiidan järele väikeste vestlusele, olgu see nii hääl või kuri kui ta ka on. Seinakell lööb oma kaheksa lööki ja kuulutab mulle, et ma pean majja rahu looma, sest olen lastest kõige vanem ja minu ülesandeks on korra luua.

Peagi on kõik vaikne ja kuulda on ainult läbi une mõne kõnelust ja norinat. Tuba on soe ja minulgi tükivad silmalaud kinni minema.

Korraga heliseb uksekell ja ma jooksen vaatama, kes sääli on. Torm ja tuisk tungivad mulle näkku. Väike poisike, külmunud ja närvetunud, palub öömaja. Meil on aga endil palju magajaid ja ma pean ta valusa südamega saatma tagasi välja tuisu ja tormi kätte. Enne annan talle tassi teed ja tüki saia. Vaatan talle küll veel aknast järele, aga aknad on nii lumistunud, et ma ei näe teda enam. Näen vaid kojameest lund pühkimas ja mõtlen, et on neilgi raske elu.

Lähen magamistuppa. Kõik on veel üleval ja õed jäävad veidi nukraks, kui ma räägin neile, et saatsin poisi ära. Kuid see nukrus ei kesta kaua. Lähen minagi oma voodisse ja ma ei näe muud kui tuule käes võnkuvaid tänavalaternaid ega kuule muud kui tuule ulumist ümber meie maja.

KUIDAS JOULUD TULID

L. Neostus, VI kl.

Kui koolitunnistused kätte olime saanud, algas meie puhke-aeg ning sellega ühtlasi ka võimalus kodus jõulueelseist ettevalmistustest osa võtta.

Terve perekond rakendus tööle.

Kõige tähtsamat rolli siin mängis muidugi ema. Ta on kodus pää, kes teab, et tema isiklikud võimed suudavad kõige paremini jõulu vastuvõttu teostada. Piparkookide-tegemine on esimene samm pühadepalavikus. Olime kõik neljakesi köögis: ema, isa, mina ja vend. Vend peajasjalikult seepärast, et teda pole kuhugi panna. Isa peab ahju järele valvama, vend panne puhastama ja mina tainast rullima.

Ema arvates aga ei tegevat ma mitte midagi, sest ma ei saavat millegagi hakkama! Äkki ütleb ema: "Kuule, sa plika, jälle on taigen liiga paks rullitud!" Vennale aga öeldakse, et pannid pole küllalt puhtad.

Ent mitte alati ei tehta etteheiteid. Vahel vilksatab sekka ka mõni rõõmsam moment. Olles tüdinud pikast tõrelemisest, ema muutub vahete-vahel ootamatult lahkeks ja annab mulle, vennale ja isale mõne pooleldi-kõrbenud, sooja koogi.

Viimaks piparkoogid said valmis, kuid ilusamaid ei lubatud meil süüa, lubati ainult kõrbenuid!

Õösel aga ei jõua ma kiusatusele vastu panna. Tõusen voodist ja maitsen täie mõnuga veel sooje, lõhnavaid piparkooke. Aga mitte kõrbenuid. On päris jõulumeeleolu. Hommikul aga tuleb suur pahandus. Kaheksa kõige ilusamat piparkooki - kõikide piparkookide ilu ja uhkus - on kadunud. Mis nüüd teha? Rumal on tunnistada end süüdi. Ja sellest punktist lähtudes on kõige parem veeretada süüi venna kaela. On ju täiesti loomulik, et väiksemad lapsed ja iseäranis poisid salaja näppavad maiustisi. Ja nii tulebki vennal võtta vastu nahatais. Õige asi, - palju suuremat piina tundsin mina, nimelt südametunnistuse-piina. Selle eest aga sai vend mu käest ka kakskümmend viis senti kinoraha.

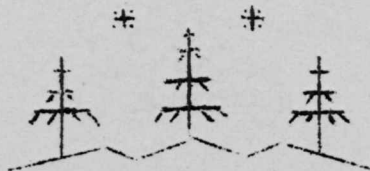
Järgmisel päeval oli süldi ja vorsti valmistamine. Süldikeetmine läks võrdlemisi lihtsalt, kuna vorstidega oli lugu keerulisem. Mina pidin siduma kokku vorsti otsi. See oli vastik töö: verine niit läks nii libedaks, et ei tahtnud sugugi sõna kuulata. Küll sõlmisin umbsõlmi, küll meremehesõlmi, aga kui sõlm valmis sai, oli ta ka kohe lahti. Kuidagi need vorstid ka lõpuks valmis said ja selleks korraks oli suurem piin möödas.

Paar päeva hiljem tuli meile kööki traditsiooniliselt kojamansel juttu ajama. Ja sama traditsiooniliselt sai ta rõnga vorsti, kausi sülti ja kümme piparkooki.

Jõulureedel oli tavaliselt kinkideostmise päev. Mul oli ka natuke raha korjatud ja sellepärast ostsin vennale pussnoa, isale kaelasideme, emale maiustiste-vaagna, mille eest maksin ühe krooni.

Kui ema särava kuuse all küsis vaagna hinda, siis ütlesin selle hinnaks viiskümmend senti, sest ema ei kannata, et lapsed teevad vanematele kalleid kinke. Siis nurises ta küll, et miks ma niipalju maksnud, miks ma tegevat asjata kulused, ja et mul omal oleks ära kulunud see raha. Ja siis ta tõi enese-valmistatud kingitused igatühele.

Särava kuuse all, vaadeldes üksteise kinke, tekib iseäraline pühalik tunne.

KUI MUL OLEKS NOIAVITS

E.Mölder, III kl.

Kui mul oleks nõiavits, sooviksin endale ilusaid kuldriidreid. Ma sooviksin elada lossis, magada kuldvoodis, juua kuld-tassist, süüa kuldtaldrikuilt ja kuldriideis teenijad tooksid mind kuldtõllas kooli. Tahaksin endale kuldkingi ja maani pikki kuldlokis juukseid. Ma tahaksin, et lossil kuldseinad oleksid ning et minu isa ja ema peetaks au sees. Ma sooviksin veel, et mul lossis kümme kokka oleks ja et ma sõidaksin kuldsadulaga hobusel, kui isa ja ema oma teenritega lähevad metsa hundi- ja karujahile.

M.Kangus, III kl.

Kui mul oleks nõiavits, siis sooviksin, et mu armas vanaema oleks alati terve. Siis oleks mul parem elada. Siis ostaksin õdedele ilusad riided. Ja kui mul väga palju raha oleks, siis annaksin vaestele. Kui raha jääks üle, siis ostaksin ka endale ilusad riided. Siis sooviksin veel, et ma oleksin hää laps, et ma ei teeks kunagi midagi halba. Kui vanaema oleks terve, siis oleks alati hää olla. Siis oleks vanaemal alati tööd ja kõik läheks hästi.

KUI JÕGI LAGUNES

M. Üts, IV kl.

Kevade tulekuga paistab päike kõrgemalt ja soojemalt. Kõikjal hakkab lumi sulama, mis tekitab põllul palju väikesti mullakünkakesi. Aasal tekivad veeloigud, mida maa järkjärgult endasse imeb, kogudes endale niiskuse-tagavara, mis suvel haljendavale aasale suureks kosutuseks on.

Mets muutub kevade tulekuga palju röömsamaks, sest ilmuvad mitmesugused siristajad, kes oma lõbusa vadinaga toovad nii palju uut ja värsket talve läbi seisnud süngesse metsa.

Ka jõgi algab oma salajast rünnakut talvise jääkatte vastu. Imekiiresti sünnib jõel muutus: täna alles üleni jääkattes - homme juba valged jääkamakad liiguvad ühes vooluga kiiresti Peipsi poole. Tänavu kevade tulekuga tõusis vesi Emajões õige kõrgele, mis oli tingitud liiga järsust sulast. Kuid viimased öökülmadega ilmad aitasid tublisti kaasa, et meil ei tekkinud jõel suuri ummistusi, mille tõttu oleks võinud jõgi tõusta üle kallaste ja üle ujutada jõeäärsed tänavad.

Käin tihti jõe ääres. Ootan veel ujuvaid jäätükke, sest tean, et need on Pedja jõest tulevad viimsed talve tundemärgid. On need Emajõe poolt kaugemale saadetud, siis võib röömsa südamega kevade poole hõisata.

Kevadpühad! Oleks ilus olnud neid vastu võtta ilusate sinililledega, kuid pühadeaegne lumesadu mattis need esimesed kevadekuulutajad veel mõneks ajaks oma valge katte alla. Sellepärast ei olnud ka vastavat meeleolu, mida munadepühad muidu tavaliselt kaasa toovad. Veeretamata jäid ka kõik munad, sest kusagil ei olnud kuiva kohakest, kus see lõbus toiming oleks võimalik olnud.

Aga kevad on veel ees ja sellega ka palju ilusaid päevi.

MINU KODU

E. Soo, IV kl.

Minu kodu nimi on Köstrimäe ja ta asub Kastre-Võnnus.

Elamu on suur kivimaja. Elamu ligidal on teised hooned. Need on: loomalaut, sealaut, tall ühes vankrikuuri ja heinaküüniga, kaks põhuküüni, ait, viljakuivatus, rehi ja saun. Õues on kaks tiiki suure muruplatsiga. Õuest on eraldatud kanaaed. Meie, lapsed, armastame väga murul joosta ja mängida. Maja ees on suur liivaplats, kus asetsevad lillepeenrad. Aed on keskmises suuruses ja sääl on õuna-, pirni-, ploomi- ja kirsipuid ning pääle nimetatud puude ka veel marjapõõsaid: mustad-, valged- ja punasõstrad, tikerberipõõsad ja vabarnad. Aias on ka mesipuid. Isa on suur mesinik. Ilus on mesilaste töö, kui jälgid neid.

Kodupere liikmed on: isa, ema, vanaisa, vanaema, vend ja kaks õde. Pääle nende on veel üks tädi ja kaks teenijat. Isa on köster ja ema on kodune perenaine.

Ilusam on minu kodu kevadel, kui õitsevad õunapuud ja maad katab roheline vaip ning tärkavad igasugused taimed ja lilled.

Kodu on kaunim koht kõigist. Kodus armastan viibida hääl meelel, eriti suvel, mil loodus on ilusaimas ehtes. Kodu on puhkepaigaks, parimaks sõbraks, ei kustu lastel mälestused kodust iialgi.

S 5250

S 5250

Книгоиздательство
№ S 5250